

ENLIGT SÄNDLISTA

Bildande av naturreservatet Skoghejdan i Ystads kommun

(2 bilagor)

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Skoghejdan
Kommun	Ystad
Socken	Baldringe
Gränser	Området begränsas av innerkanten av svart, punkt - streckad linje på, Bilaga 1, karta
Fastigheter	Del av Baldringetorp 1:1 och del av Baldringetorp 2:3
Läge	ca 2 500m NNV Baldringe kyrka
Kartblad	Topografisk karta: 2D SO Tomelilla och 2D SV Tomelilla Registerkarta: 2D1e Ållskog, 2D1f Baldringe, 2D2e Eriksdal och 2D2f Röddinge
Mittkoordinater	X 615980 / Y 137560
Naturgeografisk	Nr 6. Sydvästra Skånes slättområden
Region	
Areal	Ca 87,8 ha varav ca 83,8 ha landområde
Förvaltare	Länsstyrelsen i Skåne län

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (MB) förklarar länsstyrelsen det område som anges med kraftig svart punktstreckad linje på bifogade karta (Bilaga 1), som naturreservat.

För att trygga syftet med naturreservatet skall de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ MB.

När detta beslut vunnit laga kraft upphävs förordnande som naturreservat för del av Baldringe 25:1 och Baldringetorp 1:1 med flera fastigheter i Ystads kommun som beslutades av Länsstyrelsen i Malmöhus län den 2 april 1974 (Dnr IIIIR11-2-71).

SYFTET MED NATURRESERVATET

Syftet med naturreservatet skall vara att bevara ett uråldrigt beteslandskap med kontinuitet från bronsåldern använt som utmark under senare århundraden. Det skall karaktäriseras av öppen betad gräsmark i en svagt kuperad terräng med spridda eller grupperade lövbärande träd och buskar. Träd, som är mycket gamla och vidkroniga, gynnas och buskage i bryn och som spridda grupper bibehålles täta och fullskiktade. Markfuktigheten varierar från torra backar till fuktiga stråk och öppna vattensamlingar vilket skapar en stor variation vad avser vegetationstyper och biotoper/habitat. Denna variation tillsammans med strukturer av betydelse för förekommande växt- och djurarter skall bibehållas och gynnas.

Reservatet ska innehålla biotoper som utgör en komplett och god livsmiljö för fridlysta eller nationellt rödlistade växt- och djurarter samt förekommande livsmiljötyper och arter som av regeringen har rapporterats förekomma i enlighet med Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet).

FÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. plantera in fisk eller kräftor i vattenområdena eller utfodra fåglar i eller vid dessa,
2. vidta åtgärd som kan leda till att vattentillgången minskar eller vattenkvaliteten försämras i småvatten inom reservatet,

3. vidta gallrings-, röjnings- eller annan åtgärd som kan inverka negativt på områdets population av klockgroda, lövgroda och lökgroda samt i övrigt att avverka eller plantera träd och buskar utöver vad som anges i fastställd skötselplan,
4. uppföra ny byggnad eller annan anläggning,
5. bedriva täktverksamhet i någon form,
6. vidta åtgärder som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär som att spränga, borra, gräva, schakta, dränera eller utfylla,
7. uppföra stängsel utöver hägnader erforderliga för betesdrift,
8. dra fram mark- eller luftledning,
9. plöja eller utföra annan markbearbetning,
10. avverka träd eller buskar under perioden 1 mars – 1 november,
11. plantera eller så träd, buskar eller andra växter,
12. ändra faunans sammansättning genom inplantering av för området främmande arter,
13. tillföra näringsämnen som gödselmedel och jordförbättringsmedel eller använda kemiska bekämpningsmedel,
14. stödutfodra,
15. anordna upplag,
16. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch, snitsel eller därmed jämförlig anordning - informations- och reservatsskyltar samt gränsmärken undantagna.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet:

- 1 skötsel av betesmarker innefattande årlig betesdrift, uppsättande och underhåll av stängsel och vattningsanordningar,
- 2 röjning och gallring av träd och buskar,
- 3 utmärkning av och upplysning om reservatet,
- 4 utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet,
- 5 uppföljning av områdets skötsel och miljöövervakning

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar, är det förbjudet **att**:

- 1 spräcka, gräva, borra, måla eller på annat sätt skada stenar, block eller terrängformer,
- 2 utföra någon form av anläggning eller ställa upp för reservatet främmande föremål,
- 3 bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,
- 4 plocka eller gräva upp växter,
- 5 göra skada på hägnader eller andra anordningar,
- 6 fånga, samla in eller plantera ut insekter eller andra djur eller på annat sätt störa djurlivet,

- 7 medföra ej kopplad hund eller annat lösgående husdjur,
- 8 rida annat än på skogsbilväg,
- 9 göra upp eld,
- 10 tälta eller ställa upp husvagn, campingbil eller motsvarande,
- 11 framföra motordrivet fordon annat än på anvisad väg eller parkeringsplats,
- 12 parkera annat än på anvisad plats,
- 13 på ett störande sätt använda radio, bandspelare, musikinstrument eller annan ljudanläggning,
- 14 anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch, snitsel eller därmed jämförlig anordning.

Föreskrifterna under A och C skall inte utgöra hinder för åtgärder i samband med skötsel av området samt anordnande av information i enlighet med av Länsstyrelsen fastställd skötselplan eller för drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar tillhörande kommunen, el- och teledistributör. I samband med utförande av arbeten skall samråd ske med länsstyrelsen. Vid akuta reparationer kan dessa samråd ske sedan arbetena inletts. Föreskrifterna utgör ej hinder för att, efter tillstånd från länsstyrelsen, genomföra insamling eller utplantering av i Sverige rödlistade groddjur, anläggning, fördjupning eller underhåll av småvatten för groddjur, bekämpning av fisk, kräftor, sykomorlönn och jättebjörnlöka eller för andra åtgärder som föreskrivs i av länsstyrelsen fastställd skötselplan.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § MB, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från under A, B och C meddelade reservatsföreskrifter.

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Landskap och geologi

Skoghejdan är en liten rest - en relik - av ett tidigare omfattande utmarksområde till byarna Baldringe och Baldringetorp m fl. Området ligger i en mjukt kuperad terräng med omväxlande torra höjdryggar och fuktsvackor eller alkärr. I området finns också två småsjöar, vilka uppkommit efter torvtäkt.

Berggrunden inom området består av kalksandsten (från kritaperioden). Mot nordost, i anslutning till Fyledalen, förekommer jurassiska bergarter med bland annat kvartssand och lera. På andra sidan av Fyledalen dominerar silurisk skiffer. Berggrunden täcks inom reservatet av tjocka jordlager med växlande sammansättning. De ytligare delarna består dock av lerig sandig – moig morän med relativt få block i markytan. Moränen är vanligen kalkhaltig. I området finns dessutom ett stort antal små torvmarker i de av dödis bildade svackorna. Den småkuperade terrängen kan anses tillhöra det inre sydvästska backlandskapet.

Historisk och nuvarande markanvändning

Redan under bronsåldern röjs gläntor i den då befintliga ekskogen och dessa utnyttjas periodvis för bete. Markerna överges för en period för att sedan röjas upp kraftigt under äldre järnålder och brukas både för bete och åkerbruk. I betesmarkerna växer gräs, syror och örter, men också ljung. Ekskogen blandad med björk finns kvar som dungar, men efterhand börjar också bok och avenbok uppträda. Under yngre järnåldern avtar eller ändras brukningen och markerna växer kraftigt igen med hassel samtidigt som boken mer och mer ersätter eken. Landskapet öppnas på nytt under vikingatid och en uppdelning av markerna i inägor och utmark sker. Skoghejdan ligger som en del i utmarken där inslaget av bok och hassel fortfarande är stort mellan de betade öppna partierna. Denna omväxlande miljö består ända fram till slutet av 1700-talet och början av 1800-talet då utnyttjandet för bete och virkesfångst leder till ett i princip helt öppet utmarkslandskap. I detta sprider sig enbuskar och ljungen blir vanlig. Emellertid sker omkring sekelskiftet 1900 en fullständig avverkning av enbuskarna och en viss gödsling av markerna leder till det beteslandskap som finns i dag med lövträd och buskar mellan de öppna gräsmarkspartierna.

Vegetation

Skoghejdan har föreslagits som Natura-2000-område med de allmänna kriterierna 9070 "Trädklädda betesmarker av fennoskandisk typ" samt 9080 "Lövsumpskogar av fennoskandisk typ". Emellertid kan ett antal växtsamhällen enligt en inventering utförd 1970 urskiljas inom området.

Markvegetationen utgörs till huvuddelen av betad gräsmarksvegetation, som varierar efter höjdläge och fuktighetsgrad. Dessutom omväxlar mera närings- och kalkrika partier med fattigare.

På höjdryggarna är vegetationen oftast av torrängskaraktär med ett stort antal örter. Ibland blir vegetationen mera hedartad med ljung och kruståtel. I sluttningar och sänkor förekommer fuktängar som på vissa ställen är kalkpåverkade med speciella arter som darrgräs, majviva och orkidéer. Längst ned i sänkorna uppträder kärr och vattensamlingar, av vilka några grävts ut till öppna vattenytor.

Skog förekommer som dungar spridda i reservatet samt mot omgivande marker i norr och nordost. I högre lägen finns partier med ädellövskog innehållande bok och ek. Träden är delvis mycket gamla och vidkroniga. I fuktiga svackor och kärr har utvecklats typiska alkärr med sockelbildning och öppna vattenytor.

Busksnår med hagtorn, hassel, slån mm uppträder som bryn mot träddungarna, men också som talrika öar ute i den öppna betesmarken.

Fåglar

Det omväxlande beteslandskapet ger förutsättningar för en rik och varierad fågelfauna. I reservatet och dess närmaste omgivningar häckar regelbundet mellan 60-70 arter. Bland de mer ovanliga häckfåglarna kan nämnas gråhakedopping, smådopping och grågås, vilka normalt häckar i den stora vattensamlingen. Busk- och träddungarnas fågelfauna karaktäriseras av olika sångare. I omgivningarna häckar bland annat glada och lärkfalk.

Groddjur och insekter

Genom lång kontinuitet i markutnyttjandet har rester av den lägre fauna som förr troligen karaktäriserade denna typ av utmarker kunnat bevaras.

Skoghejdan är en viktig livsmiljö för bland annat större vattensalamander, lövgroda, lökgroda och klockgroda. Större vattensalamander, klockgroda och lökgroda hör till de nationellt rödlistade arterna. Alla arterna förekommer i landet endast i Skåne med undantag av större vattensalamander.

Evertebratfaunan i reservatet är rik och varierad med delvis flera ovanliga eller hotade arter. Detta gäller såväl ett antal sällsynta dagfjärilar som vedlevande och vattenlevande skalbaggsarter.

Kulturhistoriska anläggningar

I södra delen av naturreservatet finns en hägnad med terrass omkring ett område som i början av 1800-talet betecknades "Baldringe Torps Husmäns hejda".

Allmänhet och friluftsliv

Området är tillgängligt för allmänheten för strövande, vistelse och naturupplevelser utan några särskilda anordningar förutom några begränsade parkeringsplatser vid angoringspunkterna.

ÄRENDETS BEREDNING

Under 2002 arbetade länsstyrelsen fram ett förslag till skötselplan för det befintliga naturreservatet Skoghejdan. Skötselplaneförslaget sändes ut till sakägare och andra berörda för yttrande under 2002. Det framkom senare att det fanns skäl att utvidga reservatet till att även omfatta delar av omgivande skogs- och betesmark.

Länsstyrelsen har funnit det angeläget att ta fram en ny skötselplan tillsammans med ett nytt beslut om naturreservat. Bestämmelserna är anpassade till det

utökade behovet av skydd av områdets naturvärden, bland annat Natura2000-habitat och arter. Det nya reservatsområdet utvidgas att omfatta viss skogs- och betesmark nordost om det befintliga naturreservatet.

Sakägare och andra berörda har lämnats tillfälle att yttra sig över förslagen under 2004. Länsstyrelsen har i huvudsak beaktat inkomna yttranden.

SKÄL FÖR BESLUT

Delar av det föreslagna naturreservatet är av regeringen den 22 december 1998 föreslaget som pSCI-område (SE0430115, Skoghejdan och SE0430139, Nyvångsskogen) i enlighet med **rådets direktiv 92/43EEG** om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet). Vidare berörs området av **riksintresse för naturvård** (N 75, Sjöbo Ora - Fyledalen - Nybroån med biflöden), **länets naturvårdsprogram** där delar av marken har högsta värdeklass, Skogsvårdsstyrelsens sumpskogsinventering där viss mark är skyddsvärd **sumpskog**. Delar av markerna inom berörda fastigheter har värdeklass 1 i länets **inventering av ängs- och hagmarker** från 1990-talet och berörs av nationella **åtgärdsprogram för klockgroda, lövgroda och lökgroda**.

Det variationsrika kuperade beteslandskapet med kontinuitet från bronsåldern är **mark- och kulturhistoriskt värdefullt**. Området innehåller många artrika vegetationstyper och habitat av **biologiskt och botaniskt intresse**. Bland dessa finns artrika kalkfuktängar, ädellövskog med gamla vidkroniga träd samt välutvecklade alkärr med socklar. Flera av dessa typer utgör habitat inom Natura 2000. Som **zoologiska värden** framstår att området utgör livsmiljö för klockgroda, lövgroda, lökgroda, större vattensalamander och ett antal mycket sällsynta fjärilar och skalbaggar. Slutligen är reservatet av **betydelse för friluftsliv och turism** som ett område för strövande, vistelse och naturupplevelser tillsammans med att det utgör en attraktion som ett exempel på ett extremt ålderdomligt kulturlandskap.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att långsiktigt bevara biologisk mångfald och att vårda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter bör det angivna området avsättas som naturreservat.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan i enlighet med 7 kap. MB.

SKÖTSELPLAN OCH FÖRVALTNING AV RESERVATET

Skötselplan

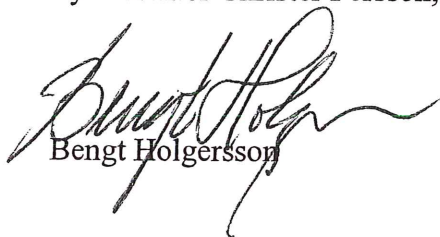
Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skall en skötselplan ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat. Skötselplan fastställs av länsstyrelsen i särskilt beslut denna dag.

Förvaltning

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet och skall fortlöpande samråda med markägare, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet, se bilaga 2.

I den slutliga handläggningen av ärendet deltog landshövding Bengt Holgersson, beslutande, naturvårdsdirektör Camilla Jönsson, miljöavdelningen, Anna-Lena Båth, förvaltningsavdelningen, Åsa Björn, samhällsbyggnadsavdelningen och byrådirektör Christer Persson, miljöavdelningen, föredragande.

Bengt Holgersson

Christer Persson

Bilagor

1. Karta med reservatets avgränsning
2. Hur man överklagar
3. Sändlista

